

ĐỌC SÁCH GIỮ LẠI CHO ĐỜI MỘT CHÚT HƯƠNG CỦA DIỄM PHƯỢNG

Phạm Bá Hoa

Tôi nghĩ, có thể tôi là một trong số độc giả được xem tác phẩm này sớm nhất sau khi sách phát hành, nghĩa là tác phẩm này còn nóng hổi.

Tác phẩm có 16 truyện ngắn mà tất cả đều là truyện tình vừa quá tuổi học trò chút ít, bâng bạc trong khoảng thời gian trước và sau năm 1975, trải dài trên khoảng không gian từ Việt Nam cho đến Hoa Kỳ. Truyện hư cấu nhưng là những truyện tình có thật trong cuộc sống rất thật của chúng ta, với những cái đắng cay của cuộc đời cũng những vị ngọt của tâm hồn nhận vật. Nhà văn Diễm Phượng đã trao cho những nhân vật của Chị trong truyện với những cái tên rất Việt Nam như Vĩnh, hay Hạnh, như Đăng, hay Linh; bên cạnh đó là những cái tên nghe như có một chút gì Quỳnh Dao (nhà văn nữ Trung Hoa) như Thiên Dung, Vỹ lạc hay Liễu Thanh, Lệ Nghi hay Như mẫn, Thục Đoan hay Đông Nghi... Về tên truyện, chừng như Chị muốn gợi chút hồn thơ trong đó, như Thương Nhớ Dài Theo Mây Nhịp Cầu, hay Anh Đi Em Biết Đòi Thôi Đẹp, hoặc Hồ Hững Ai Xui Thiếp Phụ Chàng,...

Mối tình của Khoa với Khánh trong truyện Đi Về Nơi Có Anh. Dưới mái trường Sư Phạm, mối tình đôi nam nữ sinh viên này chầm chầm lại gần nhau, đến bên nhau, và nắm tay nhau. Những tưởng tiến đến hôn nhân sau khi ra trường, nhưng rõ ràng là đôi tình nhân này chưa thông cảm được ước vọng của nhau, vì Khoa muốn được về dạy tại trường làng Ba Chúc, quê anh, nơi mà trẻ con nghèo khổ nhưng ham học, trong khi Khánh Vân muốn Khoa theo mình phục vụ trẻ con nơi thành phố. Thế là Khoa đành hi sinh tình riêng cho tình chung của tương lai tuổi trẻ quê anh. Tuy vậy, họ vẫn giữ liên lạc nhau qua hệ thống bưu điện.

Rồi trong một đêm kinh hoàng của dân làng khi quân Khờ Me vượt biên giới sang tàn sát bất cứ ai trong làng mà chúng trông thấy. Khoa là một trong số những nạn nhân thể thảm đó.

Tin ấy đến với Khánh quá bất ngờ dù cô chưa sẵn sàng chấp nhận quan niệm của Khoa, nhưng rõ ràng là cô quá xúc động... rồi ngã bệnh. Sau thời gian nguôi ngoai, Khánh Vân tìm đến tận gia đình Khoa. Dưới mái nhà xơ xác, Khánh Vân xót xa thương cảm cho cảnh quạnh hiu của bà mẹ già nua bệnh hoạn cùng cô em gái ngây thơ bé bỏng của Khoa. Nhìn ảnh người yêu trên bàn toh37, Khánh Vân càng thêm đau đớn. Cô tự trách mình đã không hiểu được hành động cao thượng của Khoa để mà hoà mình trong hạnh phúc lứa đôi, giờ thì quá muộn...

Đó là mối tình khi đến rất nhẹ nhàng nhưng kết thúc có phần nghiệt ngã. Dẫu sao cũng còn ít đơn đau hơn Tử Bình trong Tình Yêu Không Phải Là Trò Chơi. Tình yêu của

Tử Bình bắt đầu là lời thách thức có thưởng của hai người bạn, nếu như làm quen và thuyết phục được Yên Như đi chơi vì họ cho cô nàng là kiêu hãnh. Thế rồi, chẳng những đưa Yên Như đi dạo mà còn được Yên Như khăn gói đến sống với Tử Bình mà không cần cưới hỏi gì cả vì nàng đã mang thai trong khi cha mẹ anh em nàng cảm thấy nhục nhã, nên họ đành xem như không bao giờ có cô ta trong gia đình.

Trong lần gặp gỡ tình cờ và vui miệng giữa Tử Bình với hai người bạn quý quai kia, Yên Như hiểu ra có sự và trì chiết Tử Bình đến khi bị một bạt tai của chồng. Yên Như vật vã khóc lóc. Khóc với nỗi đau tột cùng bởi sự cuồng dại của nàng đã dám bỏ cả gia đình để theo làm vợ một người thắng cuộc trong trò chơi tình yêu.

Nhưng rồi, Tử Bình và Yên Như được cha mẹ anh em tha thứ chấp nhận và gọi về gia đình nhân ngày vui chung. Cả hai đều hân hoan rạng rỡ, nhất là Tử Bình, trong một lúc được vợ tha thứ và gia đình vợ cũng tha thứ. Cả hai tưởng chừng hạnh phúc tròn vẹn đang nắm trong tay, nhưng định mệnh đã dẫn đôi vợ chồng này đến một tai nạn trên đường đưa con về chào ngoại. Yên Như nhắm mắt lia đời, để lại một Tử Bình đau khổ thật sự với đứa con chưa đủ lớn để biết mình mất mẹ.

Đến Đoạn kết Một Chuyện Tình với nhân vật Tịnh Châu - Vỹ Lạc – An Thy, càng đau đớn hơn nhiều chỉ vì lòng ích kỷ quá cao. Tịnh Châu với Vỹ Lạc cùng thề non hẹn biển sống đời bên nhau. Chưa kịp cử hành hôn lễ thì chế độ tự do Việt Nam Cộng Hoà sụp đổ, Vỹ Lạc bị cộng sản lừa vào trại tập trung tù chính trị trong khi Tịnh Châu cùng gia đình vượt biển sang Mỹ.

Ra tù. Định cư ở Mỹ. Trong một tiệc cưới, bất ngờ Tịnh Châu gặp Vỹ Lạc. Tịnh Châu quá đỗi vui mừng vì tưởng mình nắm bắt được tình yêu đầu đời ngày trước, nhưng đó chỉ là nỗi bẽ bàng bởi nàng trở thành người đến sau, vì Vỹ Lạc đã kết hôn với An Thy, người con gái tình nguyện thăm nu2oi anh trong những năm tù đầy chỉ vì Vỹ Lạc là bạn của anh trai An Thy cùng cảnh ngộ. Tịnh Châu - Vỹ Lạc lén lút yêu đương và trong những lúc ấy, Tịnh Châu ra sức lôi cuốn Vỹ Lạc về với nàng nhưng không thành công. Tịnh Châu trở nên cứng rắn với quyết định giữ Vỹ Lạc mãi mãi cho riêng nàng.

Vỹ Lạc vội vã về nhà vì An Thy điện thoại đến nhà Tịnh Châu gọi Vỹ Lạc mà trong âm thanh của An Thy có chút lạ lùng làm cho anh hốt hoảng. Đến nhà. Chạy vội vào trong. Vỹ Lạc quá sung sướng khi thấy An Thy của anh đang làm chiếc bánh cho ngày Lễ Tình Nhân. Vỹ Lạc với An Thy đang trong vòng tay âu yếm nhau, bỗng Vỹ Lạc ôm ngực gục ngã sau tiếng nổ khô khan... Ánh mắt ngỡ ngàng và hốt hoảng của An Thy hướng ra cửa, một người phụ nữ sừng sững nơi đó, khẩu súng trên tay quay vào ngực nàng, và liên2 tiếp 3 phát đạn. Cô ta khuyu xuống với âm thanh lấp bắp “xin.. lỗi.. An.. Thy”. Đó là Tịnh Châu, vừa hành động để giữ Vỹ Lạc cho riêng nàng nơi thế giới bên kia.

Đến mối tình giữa Nguyễn với Lê Châu trong Anh Cầm Có Em Trong Đời, cũng là một trong những truyện đắng cay đau khổ cho người con gái, nhưng chỉ với một thái độ biểu hiện sự chân thành trong tình yêu lứa đôi, kết thúc lại là bước đầu đưa họ vào vùng trời hạnh phúc thật sự.

Nguyễn, anh chàng đam mê tình yêu nhưng không muốn bị tình yêu ràng buộc. Anh đã qua nhiều miố tình và rõ ràng là anh đều đạt được cái quan niệm quai gở đó. Cho đến khi chung sống với Lê Châu, anh ta có mặc cảm như thua trận khi nàng mang thai. Thế là

Nguyễn hành hạ Lê Châu đủ điều để thỏa mãn cái tự ái kỳ cục của anh. Rồi trong một lần giận dữ, anh đã bạt tai Lê Châu, kèm theo những lời lẽ mắng nhiếc tàn nhẫn, khiến nàng quá đau khổ... Sau đó Nguyễn không về nhà và Lê Châu âm thầm dọn đi nơi khác vì cho rằng Nguyễn bỏ nàng.

Hai năm sau, Nguyễn ra tù vì lên quan đến vụ mua bán hàng bất hợp pháp. Anh tìm kiếm khắp nơi nhưng không được bất cứ thông tin nào liên quan đến Lê Châu. Anh quá đau đớn và hối tiếc những lỗi lầm của anh đã đôi xử tệ bạc với Lê Châu, người thật sự yêu anh. Và giờ đây, chính anh đã thật sự yêu nàng. Bởi thời gian trong tù đã đủ cho anh nghiền ngẫm cuộc đời, một cuộc đời mà anh chưa bao giờ là người đàn ông có trách nhiệm trong tình yêu.

Do em trai anh tình cờ nhận ra Lê Châu, và Nguyễn vội vàng đến nơi trong khi Lê Châu cùng con ra xe. Nguyễn lái xe theo nàng vào khuôn viên ngôi chùa. Anh quá xúc động khi nghe nàng thuật lại những khổ đau mà nàng chịu đựng, và nếu không có sự trợ giúp của chùa giúp nơi nương tựa thì chưa biết cuộc sống của nàng còn thế thảm đến đâu nữa. Lê Châu trao con lại cho chồng để nàng đi tu, nhưng thái độ và hành động của Nguyễn đủ chứng minh tình yêu của anh đối với nàng. Từ đó Nguyễn với Lê Châu thật sự bắt đầu vào cuộc sống lứa đôi tràn đầy hạnh phúc.

Và tôi ưng ý nhất với truyện tình tay 3, giữa Như Mẫn, - Thiên Dung - với Đoàn Khương. Như Mẫn, người đàn bà đẹp, rất thành công trong ngành địa ốc và được nhiều giới trong thương trường ngưỡng mộ. Đoàn Khương, chồng của Như Mẫn, là một công nhân, ngoài cái việc mang tờ check nhỏ nhoi về đưa vợ, anh không làm gì khác kể cả giúp vợ anh trong công việc của nàng. Khi cùng vợ xuất hiện trong những buổi họp mặt tiệc tùng, anh chỉ là cái bóng mờ cạnh một Như Mẫn nổi bật nét quý phái sang trọng. Vì vậy mà cái bóng của anh, thường phải nghe những lời bóng gió xa xôi chẳng đẹp để gì từ trong số bạn bè của vợ anh.

Giữa lúc bị mặc cảm bao vây, anh gặp Thiên Dung. Người đàn bà lớn tuổi hơn anh, đang làm chung với anh, và rất thông cảm với nỗi ưu phiền sâu muộn của anh. Từng bước, Thiên Dung trở thành điểm tựa tinh thần rất cần thiết cho anh. Nàng an ủi anh bằng lời lẽ tự nhiên nhưng tinh tế, bằng thái độ chính chắn pha chút ân cần. Mỗi liên hệ tình cảm giữa hai người thật nhẹ nhàng và trong sáng.

Như Mẫn, con người luôn luôn kiêu hãnh trước người chồng kém nàng nhiều mặt, đã vô cùng bối rối khi Đoàn Khương nêu vấn đề ly dị. Khi bị chất vấn, anh thẳng thắn cho nàng biết rằng, anh muốn ly dị không phải để kết hôn với người đàn bà lớn tuổi kia, mà là anh không muốn kéo dài cuộc sống giả dối với nàng. Như Mẫn tìm đến Thiên Dung, để xem người đàn bà đó như thế nào mà Đoàn Khương dám cả gan đòi ly dị, điều mà Thiên Dung chưa bao giờ nghĩ đến.

Thiên Dung tiếp chuyện Như Mẫn một cách từ tốn nhẹ nhàng, nàng giữ thái độ một người chị khuyên giải Như Mẫn về cách bảo vệ hạnh phúc gia đình. Thiên Dung nói rằng “muốn giữ chồng trong hạnh phúc gia đình, người vợ phải thật sự hiểu được chồng mình. Đoàn Khương không phải là người đi tìm hạnh phúc bên ngoài gia đình như Như Mẫn nghĩ, mà Đoàn Khương mất điểm tựa ở Như Mẫn nên tỏ ra buồn chán đó thôi”.

Như Mẫn như vừa tìm thấy môi rồi của vấn đề, nàng cảm ơn Thiên Dung và ra về một cách vui vẻ tự tin. Đó là nội dung truyện Giữ Lại Cho Đời Một Chút Hương, với phần kết rất có tình có nghĩa và rất Việt Nam.

Tôi trân trọng giới thiệu quý vị tập truyện GIỮ LẠI CHO ĐỜI MỘT CHÚT HƯƠNG của tác giả DIỄM PHƯỢNG.

Tôi xin hết lời.

(viết theo bài nói trong ngày ra mắt sách ngày 28 tháng 2 năm 1998 tại trường ICC – Houston, Texas)